

1.2. Lovforslagets indhold

Anvendelsesområdet for de foreslåede lovændringer er ikke begrænset til tilfælde, hvor den kriminalitet, der konkret efterforskes og retsforfølges, er eller formodes at være begået som led i organiseret kriminalitet. En sådan begrænsning ville skabe retstekniske vanskeligheder og mindske effektiviteten af de foreslåede forbedringer af politiets muligheder for at bekæmpe rockerkriminaliteten og anden organiseret kriminalitet. Lovforslaget er i stedet udformet således, at lovændringerne fokuserer på alvorlige kriminalitetstyper, som er karakteriseret ved, at personer med tilknytning til rockermiljøerne mv. ofte begår disse forbrydelser – herunder bl.a. også visse grove former for berigelseskriminalitet.

Lovforslaget indeholder for det første *en række ændringer af retsplejelovens regler om agentvirksomhed*. Det foreslås således, at politiet får mulighed for at anvende civile personer som agenter i meget begrænset omfang. De handlinger, som civile personer efter forslaget skal kunne udføre som agenter, er indledende aktiviteter, som ligger langt fra kerneområdet for agentvirksomhed. Der er imidlertid tale om aktiviteter, som i praksis har vist sig at være af afgørende betydning for at kunne anvende en politiagent. Et eksempel på en handling, som en civil agent efter lovforslaget vil kunne udføre, er efter aftale med politiet at udgive sig for at være mellemmand for en opdigtet køber af narkotika (politiet) og i den forbindelse afgive bestilling på en vareprøve. Den civile persons bistand til politiet er efter forslaget omfattet af agentreglerne. Det indebærer, at retsplejelovens betingelser for anvendelse af agenter skal være opfyldt, ligesom retten skal godkende foranstaltningerne. Endvidere må den civile persons bistand ikke indebære en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

Det foreslås endvidere, at agentbegrebet afgrænses over for handlinger, der ud fra en mere teknisk betragtning i dag opfattes som agentvirksomhed, men som alene er mindre indgreb i et allerede tilrettelagt kriminelt handlingsforløb (der tænkes navnlig på de såkaldte kontrollerede leverancer). Herved bliver det muligt for politiet i begrænset omfang at påvirke gennemførelsen af eksempelvis en narkotikaleverance, uden at aktiviteterne derved bliver omfattet af agentreglerne.

Herudover foreslås det, at betingelserne for at anvende agenter lempes. Efter gældende ret kan agentvirksomhed kun udføres, hvis der foreligger en særlig bestyrt mistanke, og andre efterforskningskridt ikke vil være egnede til at sikre bevis i sagen. Det foreslås, at mistankekravet ændres til ”begrundet mis-

tanke”, og at kravet til det konkrete behov for at anvende netop dette tvangsindgreb i den aktuelle efterforskning ændres til, at efterforskningskridtet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen. Det betyder, at politiet ikke længere kun kan anvende agenter, hvis dette er det eneste mulige efterforskningsmiddel. Også i de situationer, hvor der vel foreligger andre muligheder, men hvor disse muligheder eksempelvis er usikre, ødelæggende for den videregående efterforskning eller uforholdsmæssigt ressourcekrævende, vil agenter kunne anvendes. Endelig foreslås en ændring af kriminalitetskravet, således at der bliver mulighed for at anvende agenter i sager om tyveri af særlig grov beskaffenhed. I tilknytning til forslaget om mistankekravet foreslås samtidig en ændring, således at en dommer, der har truffet afgørelse om at tillade agentvirksomhed, ikke af den grund bliver inhabil under den efterfølgende dømsforhandling.

For at forbedre politiets muligheder for at hemmeligholde identiteten på en politiagent og dermed sikre polititjenestemandens fremtidige anvendelse om agent, foreslås *en række ændringer af retsplejelovens bestemmelser om dørlukning, bevisfortegnelse og vidnebeskyttelse*. Det foreslås således, at politiagentens eget navn og bopæl ikke på noget tidspunkt skal fremgå af sagen. Poliagenten kan i stedet under sagen optræde under sit ”alias”-navn. Endvidere kan anklagemyndigheden kræve dørene lukket under afgivelse af vidneforklaring, ligesom retsformanden kan bestemme, at en tiltalt skal forlade lokalet under politiagentens vidneforklaring. Ligeledes foreslås en forbedret beskyttelse af identiteten på andre polititjenestemænd, der udfører en særlig tjenestefunktion under skjult identitet. For disse polititjenestemænd kan retsformanden beslutte, at navn og bopæl ikke skal oplyses, at dørene skal lukkes under polititjenestemandens vidneforklaring, samt at tiltalte skal forlade lokalet under vidneforklaringen. Endvidere foreslås det, at disse polititjenestemænd kan betegnes med et andet navn end deres eget og uden angivelse af bopæl (tjenestested) i bevisfortegnelsen.

Dernæst foreslås *en række ændringer af retsplejelovens bestemmelser om forsvarerens og sigtedes/tiltaltes aktindsigt*. Ændringerne har til formål at sikre politiets muligheder for at modtage informationer, der er helt nødvendige for en effektiv bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet.

Det foreslås for det første, at forsvarerens og sigtedes eller tiltaltes adgang til aktindsigt begrænses til alene at vedrøre materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den konkrete sag, som sigtelsen eller tiltalen vedrører. Den foreslåede ændring indebærer